

Wpływ konfliktów zbrojnych na życie dzieci osiągnął w 2024 roku rekordowo niszczycielski poziom. Nigdy wcześniej tak wielu najmłodszych nie mieszkało w strefach działań zbrojnych ani nie zostało przymusowo przesiedlonych.

Podczas wojen dzieci cierpią najbardziej

W strefach konfliktów naruszane są prawa rekordowej liczby dzieci. Najmłodsi są zabijani, odnoszą obrażenia, pozbawiani są możliwości nauki oraz dostępu do szczepionek, często cierpią z powodu ciężkiego niedożywienia. W tym roku sytuacja może być jeszcze gorsza.

Konflikty zbrojne generują 80% ogółu potrzeb humanitarnych na świecie, utrudniając dostęp do czystej wody, żywności czy opieki zdrowotnej.

Obecnie trwa największa liczba konfliktów zbrojnych od czasu II wojny światowej. Na obszarach nimi dotkniętych żyje obecnie ponad 473 mln dzieci. Jeszcze w latach 90. XX wieku ten problem dotyczył 10% najmłodszych, ale obecnie ten odsetek wzrósł do niemal 19%.

Dzieci stanowią 30% światowej populacji. Wśród osób z doświadczeniem uchodźczym jest ich już ok. 40%, a wśród wewnątrznie przesiedlonych prawie połowa.

Przemoc wobec dzieci

Według najnowszych dostępnych danych za rok 2023, ONZ zweryfikowała rekordowe 33 tys. przypadków poważnych naruszeń praw ponad 22,5 tys. dzieci.

To najwyższa odnotowana liczba od czasu rozpoczęcia monitorowania tych kwestii na mocy mandatu Rady Bezpieczeństwa. Przy obserwowanym ogólnym wzroście liczby poważnych naruszeń – tysiące dzieci zabitych i rannych w Gazie, w Ukrainie w pierwszych dziewięciu miesiącach minionego roku więcej zweryfikowanych przez ONZ ofiar wśród dzieci niż w całym 2023 roku. Szczególnie niepokojąca jest sytuacja kobiet i dziewcząt – podczas konfliktów powszechne są doniesienia o gwałtach i przemocy seksualnej. Na Haiti w zeszłym roku odnotowano 1000% wzrostu liczby zgłoszonych przypadków przemocy seksualnej wobec dzieci. W czasie konfliktów zbrojnych na przemoc i naruszanie praw człowieka często nieproporcjonalnie bardziej narażone są dzieci z niepełnosprawnościami.

Edukacja w strefach konfliktów

W strefach konfliktów poważnie zakłócona jest edukacja. Szacuje się, że z tego powodu do szkoły nie chodzi ponad 52 mln dzieci. Najmłodsi w Strefie Gazy i znaczna część dzieci w Sudanie straciły ponad rok nauki. W takich krajach jak Ukraina, Demokratyczna Republika Konga i Syria szkoły zostały uszkodzone, zniszczone lub przeznaczone na inne cele, pozostawiając miliony dzieci bez dostępu do nauki. Zniszczenie infrastruktury i brak bezpieczeństwa w pobliżu szkół pogorszyły już i tak trudną sytuację edukacyjną dzieci w tych regionach.

Głód i niedożywienie

Przemoc zbrojna to nadal główny czynnik głodu – zakłóca systemy żywnościowe, zmusza do przesiedleń i utrudnia dostęp humanitarny. W Darfurze Północnym, w Sudanie, po raz pierwszy od 2017 r.

stwierdzono stan głodu. W 2024 roku szacuje się, że ponad pół miliona ludzi w pięciu krajach dotkniętych konfliktami żyje w warunkach fazy piątej wg klasyfikacji IPC – to oznacza stan katastrofalnego braku bezpieczeństwa żywnościowego.

Dostęp dzieci do opieki medycznej

Konflikty mają również niszczycielski wpływ na dostęp najmłodszych do podstawowej opieki zdrowotnej. Około 40% całkowicie lub częściowo nieszczepionych dzieci mieszka w krajach, które są w jakimś stopniu dotknięte konfliktami. To one są często najbardziej narażone na wybuchy chorób, takich jak odra i polio, z powodu zakłóceń lub całkowitego braku bezpieczeństwa, dostępu do żywności i usług zdrowotnych.

Wpływ na zdrowie psychiczne dzieci jest również ogromny. Narażenie na przemoc i utratę bliskich może objawiać się u dzieci takimi reakcjami jak depresja, koszmary i trudności ze snem, agresywne lub wycofane zachowanie, smutek i strach.

Dla personelu humanitarnego rok 2024 był najbardziej śmiertelny w historii. 281 pracowników pomocy humanitarnej zginęło.

Dzieci w strefach wojennych codziennie walczą o przetrwanie, co pozbawia je dzieciństwa. Ich szkoły są bombardowane, domy niszczone, a rodziny rozdzielane. Tracą nie tylko bezpieczeństwo i dostęp do podstawowych środków do życia, ale także szansę na zabawę i naukę, po prostu na bycie dziećmi. Świat je zawodzi. Patrząc na 2025 rok, musimy zrobić więcej, aby odwrócić ten trend i ratować oraz poprawiać życie dzieci - Catherine Russell, Dyrektor Generalna UNICEF.

Źródło: UNICEF